

Να μην προχωρήσει το νομοσχέδιο κύρωσης της Συνθήκης της Λισαβόνας

Παραμονή της αργίας του Αγ. Πνεύματος, στις 19.30 μμ., η κυβέρνηση κατέθεσε στη Βουλή σχέδιο νόμου βάσει του οποίου κυρώνεται η Συνθήκη της Λισαβόνας. Η Συνθήκη εισάγεται προς κύρωση εικοσιπέντε χρόνια μετά την αρχική της διατύπωση (1997). Καμία ελληνική κυβέρνηση δεν έχει μέχρι σήμερα υποστηρίξει την κύρωση διότι αυτή θα μπορούσε να προσκρούσει στο ελληνικό Σύνταγμα μέσω της αναγνώρισης επαγγελματικών και ακαδημαϊκών προσόντων ιδιωτικών τριτοβάθμιων ιδρυμάτων της αλλοδαπής που δεν πληρούσαν τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών των προϋποθέσεων είναι η διάρκεια των σπουδών.

Η κύρωση της Συνθήκης θα σημάνει πρακτικά την εξίσωση των τριετών προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών που υπάρχουν σε ορισμένες χώρες του εξωτερικού με τα τετραετή πτυχία των ελληνικών ΑΕΙ. Ακόμη, θα ενισχύσει την παράκαμψη των αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας ως προς την πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση. Αυτό προκύπτει επειδή η ρύθμιση του άρθρου IV. 1 της Συνθήκης, το οποίο επιτρέπει σε κάθε Μέρος να αναγνωρίζει τους τίτλους σπουδών που εκδίδονται από άλλα Μέρη και πληρούν τις γενικές προϋποθέσεις για είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στα εν λόγω Μέρη, παρέχει έρεισμα αυξημένης τυπικής δύναμης στην ρύθμιση του ν. 5094/2024 για την εισαγωγή σε ιδιωτικά «πανεπιστήμια»: έχοντας αναγνωρίσει σε αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης άλλων κρατών, την ευχέρεια να εγγράφονται στα ελληνικά πανεπιστήμια χωρίς να λάβουν μέρος στις πανελλαδικές εξετάσεις, η κυβέρνηση νομιμοποιεί, με διεθνή συνθήκη, την παράκαμψη της αξιοκρατικής διαδικασίας επιλογής των φοιτητών και φοιτητριών και εντείνει τις ανισότητες. Στα πανεπιστήμια η πρόσβαση θα εξασφαλίζεται από την δύσκολη διαδικασία της εξέτασης, στα ιδιωτικά «πανεπιστήμια» θα αρκεί η δυνατότητα πληρωμής διδάκτρων.

Τι επιδιώκει η κυβέρνηση με την κύρωση της Συνθήκης; Η απάντηση προκύπτει από τις ρυθμίσεις του άρθρου V.3 της Σύμβασης που προβλέπει ότι κάθε Μέρος θα διευκολύνει την αναγνώριση των περιόδων σπουδών όταν «...β. το ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο οποίο έχει ολοκληρωθεί η περίοδος σπουδών έχει εκδώσει πιστοποιητικό ή αναλυτική βαθμολογία της ακαδημαϊκής πορείας που βεβαιώνει ότι ο φοιτητής έχει καλύψει επιτυχώς τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις για την εν λόγω περίοδο σπουδών». **Είναι ένα «δώρο» στα κολλέγια που αποκτούν την δυνατότητα να «πιστοποιούν» αυτοτελώς περιόδους σπουδών για όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης των κρατών που μετέχουν στην Σύμβαση.** Παρ' ότι η ακαδημαϊκή αξία της ρύθμισης είναι περιορισμένη, η εμπορική της σημασία δεν είναι διόλου αμελητέα.

Θα επηρεάσει θετικά η επικύρωση τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση όπως ισχυρίζεται η κυβέρνηση; Καθόλου. Οι όποιες διαδικασίες αφορούν την εγγραφή υπηκόων από χώρες του ΕΧΑΕ [Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης] σε ελληνικά πανεπιστήμια γίνονται εδώ και πολλά χρόνια και θα μπορούσε να υπάρξει απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών χωρίς να ευτελιστεί η αξία των ελληνικών πτυχίων λόγω

της κύρωσης της Συνθήκης. Βρισκόμαστε στα μέσα της τρίτης δεκαετίας μη κύρωσης της Συνθήκης από την Ελλάδα. Στο χρονικό αυτό διάστημα **δεν υπήρξε κανένα απολύτως εμπόδιο για τα ελληνικά ΑΕΙ να ενταχθούν στον ΕΧΑΕ, να συνάψουν συμφωνίες κοινών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, να συμμετέχουν πλήρως και ισότιμα στα ευρωπαϊκά και τα διεθνή δίκτυα εκπαιδευτικών ανταλλαγών, να εξασφαλίζουν ερευνητικά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, να διεθνοποιηθούν, να διαπρέψουν.**

Η κύρωση ανοίγει τον ασκό του Αιόλου για την αναγνώριση επαγγελματικών και ακαδημαϊκών προσόντων που αντιβαίνουν το ελληνικό Σύνταγμα και δεν συνάδουν με τα αντίστοιχα των ελληνικών πανεπιστημίων. Η ίδια η κυβέρνηση το φοβάται. Για το λόγο αυτό στο εισαχθέν νομοσχέδιο, ειδικότερα στο άρθρο δεύτερο με τον τίτλο *Επιφύλαξη* αναφέρεται: «Η Ελληνική Δημοκρατία επιφυλάσσεται, σύμφωνα με το δικαίωμα που της απονέμει το άρθρο XI.7, να μην εφαρμόζει το άρθρο VI.3 της παρούσας Σύμβασης». Το εν λόγω άρθρο της Σύμβασης, ορίζει ότι «Η αναγνώριση σε ένα Μέρος ενός τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που εκδίδεται σε άλλο Μέρος θα έχει μία ή και τις δύο από τις ακόλουθες συνέπειες: α. πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπομένων εξετάσεων, και/ή σε προετοιμασίες για το διδακτορικό, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τους κατόχους τίτλων σπουδών του Μέρους από το οποίο ζητείται αναγνώριση, β. τη χρήση ενός ακαδημαϊκού τίτλου, με την επιφύλαξη των νόμων και κανονισμών του Μέρους ή της δικαιοδοσίας του, στην οποία ζητείται αναγνώριση». Η επιφύλαξη όμως που διατυπώνεται στο νομοσχέδιο δεν λύνει ουσιαστικά το πρόβλημα. Αν πραγματικά η κυβέρνηση επιδίωκε την εξασφάλιση των επαγγελματικών και ακαδημαϊκών προσόντων των αποφοίτων των ελληνικών πανεπιστημίων θα μπορούσε απλά να προσθέσει μια φράση περί της συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος και όλα όσα αυτό επιτάσσει.

Η ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ καλεί την κυβέρνηση να αποσύρει το κατατεθέν νομοσχέδιο κύρωσης της Σύμβασης της Λισαβόνας. Αρκετά προβλήματα έχουν συσσωρευτεί στα ελληνικά πανεπιστήμια από τους πειραματισμούς, τα ιδεολογήματα, την εξυπηρέτηση συμφερόντων των ημετέρων, την υποστελέχωση και την υποχρηματοδότηση εδώ και μια πενταετία.

26/7/2024